

## Stařec a moře

- Autor: Ernest Hemingway
- Literární žánr: novela
- Literární druh: epická próza
- Časoprostor: nejspíše 40. léta 20. století; Kubánská vesnice poblíž Havany
- Kontext autorovy tvorby (v jakém období působil): 1. polovina 20. století
- Kompozice: chronologická – jednoduchý a prostý děj, popsán pouze základ příběhu

## Životopis autora

- Americký romanopisec, novinář, reportér
- Představitel ztracené generace
- Získal Nobelovu cenu v roce 1954
- Po 2. světové válce žil na Kubě – duševní deprese – sebevražda
- Další díla: Sbohem armádo, Polednice smrti

## Formální znaky

- Důležité věci se dozvíme z dialogů hlavních postav
- Výskyt výrazů ve španělštině (galanos = žraloci)

## Postavy

- Santiago: starý rybář a samotář, který je odloučen od společnosti. Schopen bojovat až na pokraj života. Fyzicky a duševně silný člověk a hrdý na svou práci. Musí tvrdě pracovat, aby se uživil
- Manolin: mladý chlapec, pomocník Santiaga. Nejel se Santiagem na lov, kvůli zákazu od rodičů a musel na jinou loď. Věrný a obětavý pomocník při rybolovu. Starce má rád.
- Vedlejší postavy: různé osoby, kterému se Santiago a Manolin setkali. Některé z těchto postav jsou zlé, závistivé a posmívají se, zatímco ostatní pomáhají starci.

## Jazykové prostředky

- Spisovný jazyk; věty stručně formulovány, hlavně v dialogu a přímé řeči
- Rybářské pojmy (kotouč šňůry, hák s bodcem, harpuna)
- Velké množství personifikací a přirovnání
- Text je psán velmi jednoduše a střízlivě

**Témata:** Boj starce s rybou, boj člověka se sebou, obraz krásy loví a boje

**Motivy:** Moře, úvahy starce, rybaření, smrt ryby, silná vůle

## Tropy a figury

- Personifikace – myšlenky začaly plynout
- Přirovnání – rozrýval hladinu jako rychlý motorový člun
- Epiteton – podivné oči, špičatá modrá hlava
- Eufemismus – mu v oku vyhasl život

**Typy promluv** – přímá, polopřímá... řeč vypravěče a postav

## Obsah díla

Rybář Santiago dlouho nemůže nic ulovit, tak chlapec že Manolin na přání rodičů odchází k jinému rybáři. Santiago se rozhodne dokázat, že ještě umí lovit, a uloví obrovskou rybu. Při návratu mu ji však žraloci sežerou, a tak dorazí jen s kostrou. I tak si získá zpět Manolinovu úctu a respekt vesničanů.

### \* Ztracená generace

- Skupina autorů, kteří byli ovlivněni traumatem 1. světové války
- Motivy: ztráta iluzí, hledání smyslu života, osamělost, kritika společnosti
- Styl: jednoduchý, zaměření na psychologii postav a realistické zobrazení světa
- Působí hlavně v 20. a 30. letech 20. století – spojování s Paříží jako kulturním centrem
- Představitelé: Ernest Hemingway, F. Scott Fitzgerald, Gertrude Stein (autorka termínu)

### Další autoři působící v tomto období (1. polovina 20. století)

- Erich Maria Remarque – Na západní frontě klid
- George Orwell – Farma zvířat, 1984
- Romain Rolland – Petr a Lucie
- Antoine de Saint-Exupéry – Malý princ
- G. B. Shaw – Pygmalion
  
- Bohumil Hrabal – Slavnosti sněženek
- Ota Pavel – Smrt krásných srnců
- Karel Poláček – Bylo nás pět
- Karel Čapek – Bílá nemoc, Matka